

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
Географічний факультет**

«УХВАЛЕНО»

Вченою радою географічного факультету
протокол № 9 від 25 лютого 2021 року

Голова вченої ради географічного факультету


проф. Запотоцький С.П.

**ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ВИПРОБОВУВАННЯ
НА ЗДОБУТТЯ СТУПЕНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ -
«МАГІСТР» (денна та заочна форми навчання)**

***ОСВІТНІЙ РІВЕНЬ - МАГІСТР
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 24 «СФЕРА ОБСЛУГОВУВАННЯ»
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 242 «ТУРИЗМ»***

***ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА
«ТУРИЗМ» (ДЕННА ФОРМА)***

***ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«ТУРИЗМ» (ЗАОЧНА ФОРМА)***

Київ – 2021

Трактування туризму, його властивості і структура

Туризм як суспільне явище. Основні етапи розвитку туризму. Класифікація видів і форм туризму, їх характеристика. Суспільні функції рекреаційної діяльності (медико-біологічні, соціально-культурні, економічні), їх зв'язок з середовищем.

Рекреаційні території та тенденції їх розвитку. Поняття рекреаційної системи та територіальної рекреаційної системи (ТРС). Принципова схема ТРС, характеристика її елементів. Основні властивості ТРС: ієрархічність, різноманітність та типологія, динамічність, еволюція, спеціалізація та універсальність. Поняття туристсько-рекреаційного кластеру.

Ресурси розвитку туризму

Поняття про туристсько-рекреаційні ресурси, їх види (бальнеологічні, лісові, природно-заповідного фонду, водні, спелеоресурси, історико-культурні, соціально-економічні та ін.). Типи оцінювання рекреаційних ресурсів: медико-біологічний, психолого-естетичний та технологічний. Показники оцінки туристсько-рекреаційних ресурсів.

Характеристика туристичних ресурсів країн-лідерів на туристичному ринку світу.

Туристсько-рекреаційні ресурси України, їх структура та характеристика. Регіональні відміни в розвитку туризму в Україні. Проблеми туристсько-рекреаційного районування України. Підходи та принципи рекреаційного районування. Основні таксономічні одиниці рекреаційного районування. Основні схеми рекреаційного районування України. Загальна характеристика туристсько-рекреаційних районів України. Характеристика туристичних ресурсів країн-лідерів на туристичному ринку світу.

Список рекомендованої літератури

- Бейдик О.О. Рекреаційні ресурси України. Навч. посібник. К.: Альтерпрес, 2009.
- Большой глоссарий терминов международного туризма / Под ред. М.Б.Биржакова. – С-Пб, 2002. – 704 с.
- Географічна енциклопедія України. В3-х т. - К.: УРЕ, 1988-1993.
- Квартальнов В.А., Романов А.А. Международный туризм: политика развития: Учебное пособие. – М.: Сов. спорт, 1998.
- Курорты: Энциклоп. словарь / Гл. ред. Е.И. Чазов. – М.: Сов. энциклопедия, 1988.
- Любіцева О.О., Бабарицька В.К. Туризмознавство: Вступ до фаху. Підручник. – К.: ВПЦ Київський університет, 2008.
- Любіцева О.О. Панкова Є.В., Стафійчук В.І. Туристичні ресурси України. – К.: Альтерпрес, 2007.
- Миرونенко Н.С., Твердохлебов И.Т. Рекреационная география. – М.: Изд-во МГУ, 1981.
10. Стафійчук В.І., Малиновська О.Ю. Туристичне країнознавство: Туристичні ресурси світу. Навч. посібник. – К.: Альтерпрес, 2008.
11. Стафійчук В.І. Рекреалогія. – К.: Альтерпрес, 2008. 12. Теоретические

основы рекреационной географии. / Отв. ред. В.С. Преображенский. - М.: Наука, 1975.

12. Туристичне країнознавство: Країни-лідери туризму. – К.: Альтерпрес, 2007.

13. Устименко Л., Афанасьев І. Історія туризму. Навч. Посібник. – К.: Альтерпрес, 2005. – 319 с.

Індустрія туризму. Організація туристичної діяльності

Індустрія туризму: поняття про індустрію туризму як міжгалузевий комплекс із задоволення потреб туриста. Структура індустрії туризму: організаційно-управлінська, функціонально-галузева, територіально-господарська, її елементи. Рівні організації індустрії туризму: глобальний (міжнародний), національний, регіональний, місцевий.

Сутність та особливості підприємницької діяльності в туризмі. Туроператори і турагенти: специфіка діяльності на ринку туристичних послуг.

Тур як ринковий продукт туристичної діяльності. Класифікація турів. Етапи проектування турів та проектна документація. Види маршрутів. Організаційно-технічне забезпечення турів. Туристичні формальності (паспортні, візові, митні, прикордонні, валютні, санітарно-епідеміологічні).

Контрактне оформлення операцій по організації турів. Основні види контрактів у сфері туризму. Розрахунки ціни туру та формування його ринкової ціни. Особливості оподаткування діяльності туристичної компанії. Фінансові взаєморозрахунки між партнерами при реалізації турів.

Процес управління туристичним підприємством та його організаційна структура. Управлінський аналіз діяльності підприємств туризму. Персонал: його класифікація та структура. Продуктивність, мотивація та оплата праці. Ресурси туристичного підприємства. Види діяльності та нормативно-правові засади діяльності туристичних фірм. Фінансово-економічні результати та ефективність діяльності туристичного підприємства. Особливості та функції ціни на туристичні послуги. Фактори диференціації цін на ринку послуг міжнародного туризму. Джерела формування та напрями використання доходу туристичного підприємства.

Список рекомендованої літератури

Бабарицька В.К., Малиновська О.Ю. Менеджмент туризму. Туроперейтинг. Понятійно-термінологічні основи, сервісне забезпечення тур продукту. Навч. посібник. – К.: Альтерпрес, 2004. – 288 с.

Биржаков М.Б. Введение в туризм. – М.-С-Пб., 2001.

Карпова Г.А. Экономика современного туризма. – С-Пб.: ИД «Герда», 2002. Любіцева О.О. Методика розробки турів. - К.: Альтерпрес.

Любіцева О.О. Ринок туристичних послуг (геопросторові аспекти). Навч. посібник. – К.: Альтерпрес, 2003. – 436 с.

Любіцева О.О., Бабарицька В.К. Туризмознавство: Вступ до фаху. Підручник. – К.: ВПЦ Київський університет, 2008.

Соболева Е.А. Финансово-экономический анализ деятельности

туристической фирмы – М.: Финансы и статистика, 1999.

Технології туристичної діяльності

Гостинність як система, її структура, класифікація закладів гостинності. Основні та додаткові послуги гостинності.

Засоби розміщення, їх класифікації. Стандартизація та сертифікація готельних послуг. Технологія обслуговування туристів в готелях. Форми організації готельного бізнесу. Готельні мережі. Ціноутворення на готельні послуги. Показники діяльності готельного підприємства. Взаємодія готельного та туристичного бізнесу. Маркетинг готельних послуг. Сутність менеджменту гостинності, його методи і прийоми. Сучасний стан світового готельного бізнесу. Регіональні моделі гостинності (європейська, американська, азійська). Готельне господарство України: етапи його розвитку, сучасний стан та регіональні особливості.

Особливості обслуговування туристів на курортах. Підходи до класифікації курортів. Географія санаторно-курортних закладів України та їх місткість. Бальнеологічні, кліматичні та гірськолижні курорти. Географія лікування окремих хвороб на курортах України.

Санаторно-оздоровчі заклади України (будинки відпочинку з лікуванням, водолікарні, бази відпочинку, дитячі оздоровчі табори та інше). Історія формування курортного господарства світу. Роль і значення лікувально-оздоровчого туризму для деяких держав світу. Особливості організації курортного господарства в них. Загальна характеристика найрозвинутіших курортних систем країн світу.

Послуги харчування в туризмі. Типи підприємств харчування. Сутність, роль та функції ресторанної справи як складової сфери послуг. Класифікація ресторанних закладів. Кейтерінг. Організація виробництва у ресторанах, оперативне планування та технологічна документація. Призначення, принципи складання та види меню. Національні особливості харчування. Організація обслуговування туристів в ресторані, в номерах готелю та у транспорті. Менеджмент ресторанної сфери та основи раціональної організації праці.

Основи екскурсійної теорії. Поняття, ознаки та сутність екскурсії як складової турпродукту. Класифікація екскурсій. Екскурсійні об'єкти. Структура екскурсій. Показ і розповідь в екскурсії, їх особливості та співвідношення. Екскурсійний метод пізнання. Організація підготовки інноваційного екскурсійного продукту. Етапи розробки екскурсій. Контрольний та індивідуальний тексти, технологічна картка екскурсії. Методика проведення екскурсій. Особливості підготовки та проведення екскурсій різної тематики та для різних категорій туристів. Професійні якості екскурсовода.

Історія розвитку екскурсійної справи в Україні. Основи правового регулювання екскурсійної діяльності в Україні. Правовий статус екскурсовода. Організація підприємництва в сфері надання екскурсійних послуг. Маркетинг у сфері екскурсійного обслуговування. Ціна і ціноутворення в туризмі та

екскурсійному обслуговуванні.

Організація перевезення туристів. Правове регулювання транспортних перевезень туристів. Авіаперевезення. Залізничні перевезення. Організація автобусних турів. Водні перевезення. Типологія круїзів та круїзних маршрутів. Основні круїзні регіони. Перевезення іншими видами транспорту.

Поняття «вільного часу», його структура та аспекти. Дозвілля і проблеми його ефективного використання. Місце і роль дозвілля в індустрії туризму. Види та форми дозвілля. Типи підприємств сфери дозвілля. Особливості їх використання для обслуговування туристів. Організація розважальних програм у туризмі. Анімація.

Список рекомендованої літератури

Агафонова Л. Туризм, готельний та ресторанный бізнес. Навч. посібник. К.: Знання України, 2002. – 358с.

Арїон О.В. Організація транспортного обслуговування туристів. Навч. посібник. – К.: Альтерпрес, 2008. – 192с.

Архипов В.В. Організація ресторанного господарства. Навч. посібник. – К.: ЦУЛ; Фірма «Інокс», 2007. – 280с.

Бабарицька В.К., Малиновська О.Ю. Менеджмент туризму. Туроперейтинг. Понятійно-термінологічні основи, сервісне забезпечення тур продукту. Навч. посібник. – К.: Альтерпрес, 2004. – 288с.

Бабарицька В.К., Короткова А.Я., Малиновська О.Ю. Екскурсознавство та музеєзнавство. Навч. посібник. – К.: Альтерпрес, 2007. – 464с.

Байлик С.И. Гостиничное хозяйство. Организация, управление, обслуживание. Учебное пособие. – К.: Дакор, 2008. – 288с.

Емельянов Б.В. Экскурсоведение. Учебник. – М., 2004. – 216с.

Лук'янова Л.Г., Дорошенко Т.Т., Мініч І.М. Уніфіковані технології готельних послуг. Навч. посібник / За ред. В.К.Федорченка. – К.: Вища школа, 2001. 237 с.

Любіцева О.О. Ринок туристичних послуг (геопросторові аспекти). Навч. посібник. – К.: Альтерпрес, 2003. – 436с.

Сокол Т. Організація обслуговування в готелях і туристичних комплексах. Навч. посібник. – К.: Альтерпрес, 2006.

Уокер Дж.Р. Введение в гостеприимство. Учебник. – М.: ЮНИТИ,

Маркетинг та менеджмент туризму

Маркетинг туризму: зміст, поняття, сутність. Види маркетингу.

Маркетингові аспекти розробки турів (дослідження попиту та пропозиції, аналіз ринку). Стратегія і менеджмент обслуговування туристів під час туру. Просування і збут туру. Реклама та PR-технології як маркетинговий інструмент. Збутові механізми.

Середовище ринкової діяльності: зовнішнє та внутрішнє середовище. Етапи аналізу маркетингового середовища в туризмі. Види маркетингових стратегій в туризмі. Елементи планування маркетингової діяльності. Планування стратегічної поведінки турпідприємства. Життєвий цикл товару/послуги та структура маркетингових заходів для кожного етапу.

Елементи комунікаційної системи турпідприємства. Ефективність маркетингових комунікацій в туризмі.

Сегментація світового ринку туристичних послуг. Критерії сегментації світового ринку. Структура маркетингового дослідження зарубіжних ринків. Критерії оцінки зарубіжного ринку.

Сутність та зміст менеджменту туризму. Еволюція менеджменту туризму. Система управління розвитком туризму та державна туристична політика. Інноваційна модель у контексті формування концепцій інноваційного розвитку туризму. Основні напрями інноваційного розвитку туризму в Україні (на прикладі будь-якого туристсько-рекреаційного району). Функції, принципи і методи менеджменту в туризмі. Ефективний менеджмент – управління орієнтоване на клієнта.

Список рекомендованої літератури

Бабарицька В.К., Малиновська О.Ю. Менеджмент туризму. Туроперейтинг. Понятійно-термінологічні основи, сервісне забезпечення тур продукту. Навч. посібник. – К.: Альтерпрес, 2004. – 288с.

Бикташева Д.Л., Гиевая Л.П., Данова Т.С. Менеджмент в туризме: Учебн. пособие. – М., 2007.

Володькин М.Ф. Стратегический менеджмент. – К.,2002.

Котлер Ф. Маркетинг. Гостеприимство и туризм. – М.,2000.

Любіцева О.О., Бабарицька В.К. Туризмознавство: Вступ до фаху. Підручник. – К.: ВПЦ Київський університет,2008.

Любіцева О.О. Ринок туристичних послуг (геопросторові аспекти). Навч. посібник. – К.: Альтерпрес, 2003. – 436с.

Новиков В.С. Менеджмент в туризме. Учебн. пособие – М., 2006.

Укладачі програми:

д.г.н., проф. Любіцева О.О.;

к.г.н., доц.. Стафійчук В.І.